

İnsanlığın Ortak Yanılgısı - ÖMRÜ UZUN SANMAK Cafer Durmuş
2010 - Aralık, Sayı: 298, Sayfa: 028

Aklı başında bir insana ömür niçin uzun gelir; gözünün önünde akıp giden nehrin kendisini de sürüklemeyeceği hissine nasıl kapılabilir?

Enbiyâ sûresini okurken bu soruların cevabını arıyorum. Çünkü oradaki bir cümle insanı sarsıyor: “**Biz onları ve atalarını faydalandırdık** (yaşattık) **da, nihayet kendilerine ömürleri uzun geldi**” (21/44) buyruğu insanı, mecburî uyanıştan evvel âgâh olmaya çağırıyor.

Allah Kelamı’nın bir hususiyeti de şu olmalı; insanlardan bir gurubun (mesela inkârcılarla münafıkların) düştüğü yanlışlara işaret edilirken, aynı zamanda insanlığın ortak yanılgısı dile getirilmiş oluyor. Nitekim konumuzu teşkil eden ayet-i kerimede, insanın düştüğü başlıca yanlışlardan birine dikkat çekiliyor: Ömrü uzun sanmak. Sahip olduğu imkânlarla birlikte bulunduğu konumda uzun süre kalacağını zannetmek. Elindeki imkânları sırf kendi becerisiyle kazandığı zehabına kapılarak bunları kimsenin elinden alamayacağını düşünmek...

Bu noktada, ilk başta zikredilen sorulara cevap olmak üzere; hayatın bilinmezliklerle kuşatılmış olması ve sonlu olması, ömrün ne zaman sona ereceğinin meçhul olması ve onu hangi kalitede geçeceğinin bilinmemesi, hayatın insana uzun gelmesinin sebepleri olarak sayılabilir...

Kanaatimizce bunlarla birlikte, insana ömrün uzun gelmesinin en önemli sebebi, elinden kayıp gitmekte olan imkânların tedricen alınıyor olmasıdır. İnsan bir çiçeğin büyümesini gözlemleyemediği gibi, an-be an elinden kayıp gidenlerin peyderpey gidişini hissedemiyor. Her gün milyarlarca hücrelerini kaybettiğini, biraz daha öldüğünü hissedemiyor. Her şeyin yerli yerince durmakta olduğunu sanıyor. Bu da onu, hayatta uzun süre aynı konumda kalacağı zannına götürüyor...

Halbuki ömür, iradesini ne yönde kullanacağına bakmak üzere Allah’ın insana emaneten tanıdığı sürenin adıdır. Ve bu noktada ondan emanete hıyanet etmemesi beklenir. Müslümanın ise ayrıca bir sorumluluğu vardır; o da kendisine bahşedilen nimetlerden mutlaka hesaba çekileceği bilincini diri tutmaktır. Dünyaya nisbetle ahiretin daha hayırlı ve kalıcı olduğunu hatırdan çıkarmamaktır.

ÖMRÜ UZUN SANMAK

Ahmet TÜRKAN tarafından yazıldı.

Cuma, 26 Nisan 2024 22:37 - Son Güncelleme Cuma, 26 Nisan 2024 22:37

Konumuzu teşkil eden âyet-i kerimede bahsedilen yanılığın temel sebeplerinden biri de, insanın kendisine verilen bunca nimet içinde ana sermayenin ömür olduğu gerçeğini ıskalayarak “geçen gün ömürdendir” gerçeğini unutmasıdır diyebiliriz. Nitekim âyet-i kerîme **Rûhu’l-Beyan**’ da şöyle açıklanıyor: “Biz onlara ve atalarına maişet genişliği, emniyet ve esenlik verdik de, nihayet ömürleri kendilerine hiç bitmeyecekmiş gibi uzun geldi. Barınma ve faydalanma konusunda kendilerine tanıdığımız müddeti uzun bularak buna aldandılar. Bulundukları hal üzere devamlı kalacaklarını ve hiç mağlup olmayacaklarını sandılar. Ecel elinin vücut binasını birbirine katıp bir gün yerle bir edeceğini bilemediler.”

Yani, Allah’ın lütuf ve ihsanın yanlış yorumlayarak yaşadıkları hayat şartlarının şahsî hakları olduğunu ve bunu kendilerinden alabilecek hiçbir gücün olmadığını zannettiler. Kaderi iyiye ve kötüye yönlendirebilecek Yüce Zat’ın varlığını unuttular...

Şurası muhakkak ki ömür, günah ve isyan bataklığına dalanların zannettiği kadar uzun değildir. Ancak o, “**öğüt alan bir kimsenin öğüt alacağı kadar uzundur**” (Bkz; Fâtır. 35/37.) ve düşünüp ibret almak için yeterlidir. Âgâh olan onu güzel işler yaparak bereketlendirebilir. Sadaka-i câriye sayılacak hayırlı amellerle on yılların içine, yüzyıllarca hüsn-i tesir icra edecek nice işleri sığdırabilir.

Dünya hayatını, uzun bir sefere çıkan yolcunun bir gölgelikte dinlenmesine benzeten Efendimiz (s.a.v), “Rızkının bereketlenmesini, ömrünün uzamasını isteyen, akrabasını kollayıp gözetin.” (Buhari, Edeb, 12.) hadisiyle ömrü müzdâd edecek hayırlı amellerden birini işaret etmiş oluyor. Bu hadis-i şerif **Riyazü’s-Salihîn** şerhinde şöyle açıklanıyor: “Cenab-ı Hak akrabalarını kollayıp gözetin kimseyi, bol bol ibadet ederek iyi işler yapmaya muvaffak kılar. Ve böylece ömrü bereketlenir; emsalinin az işler yapabildiği vakti, pek çok hayırlı amellerle bereketlendirmiş olur. Ölümünden sonra da insanlar onu hayırla yâd etmeye devam ederler ve o kimse yaşıyormuş gibi sevap alır.”

Âyet-i kerîme vesilesiyle şu sorularla nefsimizi muaheze edebiliriz: Allah’tan uzun ömür istenen bir duaya “âmin” demeyenimiz bulunmaz. Ancak onu bir kuyumcu hassasiyetiyle değerlendirme konusunda dualara âmin deyişimizdeki kadar istekli miyiz? Günleri, saatleri bilinçli ve planlı olarak kullanmada ne kadar başarılıyız?

“Miktarı meçhul süre” demek olan ömrü, sanmadan/alданmadan değerlendirip bereketlendirebilmek, bu sorulara olumlu cevap vermekle mümkün.

OKU DÜŞÜN

Bütün Sınavların Temel Kuralı

Hayat sınavını başarıyla verenlerden olmak için, “.. **Biz sizi denemek için hayra da, şerre de müptela kılıyoruz...**”
(Enbiyâ, 21/35)
mealindeki ayet-i kerîmeyi anlama gayretindeyim...

Bakıyorum, **Rûhu’l-Beyan**’da bu âyet şöyle açıklanıyor: “Biz sizi sevmediğiniz ve şer sandığınız şeylerle de sınarsınız ki bunlar korku, açlık, maldan ve candan eksiltmedir. Halbuki bunlarda nefsin ölümü, kalbin hayatı vardır.

Yine biz sizi hayır sandığınız ve sevdiğiniz şeylerle de imtihan ederiz ki bunlar; kadınlar, oğullar, yığın yığın biriktirilmiş mallar, sağmal hayvanlar ve ekinlerdir. Halbuki bunlarda nefsin hayatı, kalbin ölümü vardır.

Şu halde kim, sevmediklerine katlanmada ve arzularından uzak durmada nefsin sıfatlarının ölmesine sabrederse, ona kalbinin diriliği ve nefsin itminana ermesi müjdesi vardır.”

Bütün sınavlarda değişmeyen bir temel kural var: “Soruyu doğru anlamak cevabın yarısını teşkil eder.”

Akıllı kişiye gereken, günlük hayatta sıkıntı ya da bolluk suretinde karşısına çıkarılan durumlarla imtihan olunduğunun bilincinde olmaktır. Nefsin hoşlanmadığı işlere sabırla sarılmaktır. Cennete götüren amellerin zorluklarla, cehenneme sürükleyen şeylerin ise –li hikmetin- arzularla örtüldüğü gerçeğini unutmamaktır. Akıl terazisiyle tartınca yüzde yüz kârlı görülen bazı şeylerin, dış görünüşündeki yaldızlara aldanmamaktır.

ÖMRÜ UZUN SANMAK

Ahmet TÜRKAN tarafından yazıldı.

Cuma, 26 Nisan 2024 22:37 - Son Güncelleme Cuma, 26 Nisan 2024 22:37

KAYNAK :<http://dergi.altinoluk.com/index2.php#sayfa=yillar&MakaleNo=d298s028m1>